

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Добрин Христов Канев, НБУ, Политически науки (3.3)
върху научните трудове за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност
професор в професионално направление 3.3. Политически науки (сравнителна
политология), обявен от СУ „Св. Климент Охридски“ в ДВ 81/15.10.2019 г.
с кандидат доц. д-р Румяна Петрова Коларова

Единствен участник в обявения от СУ “Св. Климент Охридски” по професионално направление 3.3. Политически науки конкурс за заемане на академичната длъжност професор, подал необходимите документи в обявения срок, е доцент д-р Румяна Петрова Коларова.

Още в началото бих искал да потвърдя, че кандидатката отговаря на всички изисквания за заемане на спомената академична длъжност, поставени в чл. 29 на Закона за развитие на академичния състав в Р България. Тя е придобила научната и образователна степен „доктор“ (1990). Заемала е академичната длъжност доцент в СУ „Св. Климент Охридски“ от 2010 г. до момента. Представила е публикуван монографичен труд и други публикации, които не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен "доктор" и за заемане на академичната длъжност "доцент". Нейната досегашна научна продукция и преподавателски постижения отговарят на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“, като по някои от показателите показват значително по-високи резултати (например раздели Г, Д, Е). Публикациите са оригинални и спазват правилата на академичната етика.

Научната продукция на кандидатката, представена за участието в конкурса и публикувана в периода след нейната хабилитация (2010 г.), включва четиринадесет заглавия. Сред тях са една монография, глава от книга (в съавторство), публикувана на английски език в едно от най-авторитетните издателства Oxford University Press, няколко обширни студии и обособени части в колективни трудове, както и поредица от анализи (в съавторство), публикувани на английски в периода 2010-2018 г. в European Journal of Political Research и European Journal of Political Research Political Data Yearbook, издания на Европейския консорциум за политически изследвания.

Всички те се вписват в тематичните рамки на конкурса, фокусиран към сравнителната политология.

Тук ще обърна внимание на факта, че тези публикации на авторката, както и останалите извън рамките на конкурса, са навлезли в международния научен живот, били са предмет на рецензиране, както и на *голям брой цитирания и позовавания*. Приложената справка показва сериозното присъствие на доц. Румяна Коларова на международната изследователска сцена. В *Web of Science* са отбелязани 56 цитирания на нейни трудове, от които 5 цитирания на 3 индексирани документа, а в *Scopus* - 69 цитирания, от които 12 цитирания на 3 индексирани документа. А самата авторка е установила 148 цитирания в *Harzing`s Publish or Perish* и 141 цитирания в *Google Наука*, като и в двата случая е постигната високата стойност 7 на h-индекса. Налице са цитирания, намерили място в ред други бази данни като *EBSCO, JSTOR, CEEOL, ProQuest Ebook Central* и др. Нейните публикации са отразени в множество библиотечни каталози в страната и в чужбина.

Всичко това свидетелства, че Румяна Коларова е сред българските автори, широко познати и цитирани в чужбина, което пък е доказателство за високото качество на научните ѝ изследвания.

Този извод се потвърждава и от научните трудове, представени за конкурса и предмет на настоящата рецензия. На първо място това важи, разбира се, за монографията на Румяна Коларова, публикувана наскоро от Университетското издателство „Св. Климент Охридски“ със заглавие „Демократични институции в България. Сравнителен анализ (1991-2019)“, в която се изследва практиката на структуриране и функциониране на основните институции на българската демократична политическа система – партийна система, правителство, парламент - и се правят изводи за характера и модела на българската демокрация.

Още в началото авторката очертава спецификата на своята изследователска задача - „да картографира първите двадесет и осем години от функционирането на демократичните институции в България по начин, който да прави възможен сравнителния анализ между България и другите европейски демокрации“. С други думи, нейният водещ изследователски подход е сравнителният анализ, основания за чийто избор тя с основание намира в твърдението, че „институционалната динамика в България има

много сходства и различия както с институционалната динамика в сравнително младите, незрели демокрации от “третата вълна” (южноевропейските и посткомунистическите), така и с функционирането на политическите институции в устойчивите, консолидирани в средата на ХХ век западноевропейски демокрации. И по този начин също може да дадем отговор на въпроса за специфичната природа на българските политически институции.“ (с. 10)

При това сравнителният анализ е обвързан с институционалния подход, т.е. в центъра на изследването е анализът на българските институции и сами по себе си, но също така и в по-широкия контекст на сравнение с европейските „стари“ и „нови“ демокрации – подход, който авторката с право е възприела като най-подходящ за анализа на „българския случай“. В този дух е формулирана и основната теза/хипотеза на изследването - „въпреки обстоятелствата, въпреки персоналните и ситуационни различия, институциите задават модели и тенденции“ (с. 19).

В началото е фиксирана и обоснована и времевата отправна точка за анализ на демократичните институции в България, а именно изборите от 1991 година, с което авторката се отличава от избора на други възможни отправни точки като например момента на падане на „стария режим“ в края на 1989 г.

Началото на собствено институционалния анализ се поставя във втора глава, посветена на българската партийна система и на процесите и степента на нейната институционализация. В случая Румяна Коларова избира да приложи модела на Питър Мейър и Касал Бертоа (тя е първата, която прави това за българската партийна система), който позволява надеждно изследване на динамиката на партийната система и тенденциите в посока на нейната институционализация или деинституционализация. Тук можем да открием и един от научните приноси в монографията. Анализът на авторката се концентрира върху две измерения на този процес – от една страна, върху характера, състоянието и промяната на кливиджите, които са в основата на партийните разделения, а от друга – върху способността, готовността и реалността на формирането на партийни коалиции в България.

По първото измерение Коларова търси отговор на формулираните от нея въпроси: Има ли структуроопределящи кливиджи в българското общество и колко силни и устойчиви са те? Еволюират ли и каква е тенденцията на евентуалните промени? (вж. с. 28). Тезата на авторката, обоснована с ред аргументи и с подробен анализ на развитието му през

годините, е за доминация на класическия кливидж „ляво – дясно“ и в българската партийна система, който обаче тук „няма само социално-икономическо измерение“, а е „натоварен с допълнителни „смисли“, но което не го отслабва, а напротив, „вторично го засилва и стабилизира“ (с. 35). Такъв дори е считаният за водещ в началото на прехода кливидж „комунизъм – антикомунизъм“. Другият кливидж, който се оказва устойчив в България и също е анализиран от авторката, е „териториалният“, по-скоро етническият, който създава социалната база за възникването и устойчивото присъствие на политическата сцена на ДПС.

Второто измерение на институционализацията на българската партийна система, изследвано от Румяна Коларова, е свързано с формирането на партийни коалиции. По този начин се разкрива друга важна страна на партийната система – характера на взаимодействието между политическите партии. В монографията е предложена периодизация на този сложен процес, в който авторката е открила няколко етапа, като се започне от модел на предизборни коалиции и еднопартийни кабинети (1991-1997), мине се през модел на коалиционни управления (2001-2009) и модел на малцинствени кабинети (2009-2017), за да се стигне до настоящата ситуация на минимално печеливша коалиция. Зад това разнообразие на типове коалирания авторката открива процес на трансформация на българската партийна система от двупартийна в началото до двублокова през последните години. Това също е извод на авторката, който е принос в изследването на българската политическа система.

Важна от гледна точка на авторите тези (и приноси) е третата глава, посветена на изпълнителната власт, която неслучайно заема една трета от общия текст на монографията. В нея, след като е представила доминиращите в сравнителната политология теоретични подходи за анализ на изпълнителната власт, авторката избира собствения подход в лицето на метода на Лейвър и Шепсли, който обръща особено внимание на *функционирането* на кабинетното управление. От гледна точка на предложената от тях типология, адаптирана от Мюлер и Бергман (доминиращ министър председател, управление чрез министри и управление чрез коалиционен компромис), авторката анализира българските правителства и стига до извода, че „в България се институционализира германския модел на споделено управление, като в него доминиращата роля на министър-председателя е безспорна“, но с тази разлика, че „механизмите на разрешаване на конфликти са по-скоро централизирани и

персонализирани и коалициите се разпадат поради партийни интереси, а не заради несъгласие относно секторни политики“ (с. 104).

В тази глава откриваме една детайлна и мащабна аналитична картина на всички парламентарно формирани български правителства в изследвания период (в определени случаи авторката включва и правителства извън него като правителствата на Луканов и Димитър Попов). На задълбочен анализ са подложени различните етапи от жизнения цикъл на правителствата - от формирането на кабинета до приключване на мандата му. В техните рамки подробно са изследвани в количествен и качествен план преговорите за съставяне на съответния кабинет (включително ролята на президента в този процес); особеностите на инвеститурния вот; причините за приключване на мандатите на българските кабинети. За разлика от други изследователи, авторката включва в анализа си и изборните резултати след приключване на мандата на парламентарно избраните правителства и стига до интересни изводи за ролята на служебните кабинети в това отношение.

Но, както беше вече споменато, важен акцент в анализа на Румяна Коларова по отношение на изпълнителната власт е самото управление на правителствата. В това отношение тя прави най-напред своя класификация на българските кабинети, като използва наложилата се типология в сравнителните изследвания от пет основни типа кабинети (еднопартиен кабинет с мнозинство; еднопартиен кабинет с малцинство; минимално печеливша коалиция; коалиция на малцинството; коалиция на свръхмнозинството). Изводът ѝ е за наличието на дванадесет правителства в изследвания период, които след това стават обект на подробно изследване. Детайлно са анализирани техните структура и състав, коалиционните споразумения и управленските програми, вотовете на доверие и недоверие.

Към края на главата авторката предлага своя периодизация на процеса на институционализация на българските парламентарно избрани правителства. В подготвителен етап попадат годините и правителствата, които предхождат изследвания от нея период. След това следват три етапа с разделителни линии 2001 и 2009 година. След като идентифицира особеностите на първия период и факторите (екзогенни и ендогенни), които определят характера и стабилността на изпълнителната власт, авторката заключава, че първият етап, включващ правителствата на Филип Димитров, Беров, Виденов и Костов, „започва с институционализация на партийността като принцип на парламентарното представителство и приключва с институционализацията

на многопартийността като принцип на парламентарното управление“ (с. 125-126). За втория етап на институционализация (правителствата на Сакскобургготски, Станишев и Борисов) е характерна „високата правителствена стабилност и ефективност на парламентарните мнозинства, която обаче има много голяма електорална цена“ (с. 126). В третия етап (кабинетите на Борисов и правителството на Орешарски), в който партиите трикратно и целенасочено предизвикват предсрочни парламентарни избори, преобладават малцинствени кабинети, които използват стратегията на „подкрепяща партия“, а относителната стабилност в нестабилността се задава от ГЕРБ.

Ако още веднъж се опитаме да обобщим приносните моменти на изследването на изпълнителната власт в монографията на Румяна Коларова, бихме обърнали внимание на доказаните изводи за институционализацията на парламентарен, а не партиен модел на кабинетно управление; за типологизацията на правителствата, за доминиращата роля на министър-председателя, за специфичната роля на служебните кабинети, които намаляват електоралната цена на управляващите при последвалите предсрочни парламентарни избори. Особено значим е анализът и оценката на коалиционните споразумения в България (да не забравяме, че по изчисления на авторката половината кабинети, при това управлявали България през близо три четвърти от изследвания период, са коалиционни). Румяна Коларова не само е положила съществени усилия за издирването на публикувани и непубликувани споразумения (представени и като приложения на монографията), но показва тяхната специфика, състояща се в това, че те регламентират преди всичко поделянето на властта между коалиционните партньори, а negliжират секторните политики, което прави правителствата неефективни при осъществяването на реформи (вж. с. 135).

Постановки с приносен характер можем да открием и в четвъртата глава на монографията, посветена на институционализацията на българския парламент. В тази също обширна част на изследването Румяна Коларова търси отговор на централния въпрос, каква е степента на институционализация на Народното събрание и в зависимост от това, дали то се доближава до модела на „говорещия парламент-арена“ или към модела на работещия, „трансформиращ парламент“ (вж. с. 139). За да намери отговора, авторката анализира четири измерения на парламентарния процес, които могат да дадат аргументи за степента на институционализация на българския парламент. Става дума за състоянието и функционирането на парламентарните групи, за парламентарното представителство, за

ролята на парламентарните комисии и за ефективността на законодателния процес. По всяко от тези измерения откриваме задълбочен и детайлен анализ.

По отношение на първото измерение се изследва процеса на стабилност и нестабилност на парламентарните групи в девет състава на българския парламент, като авторката е обобщила нагледно в таблица динамиката на парламентарните групи в този продължителен период. Тя обособява и два периода. В първия, по-продължителен етап (от 1991 г. до 2009 г.) са налице процеси на ерозия и фрагментация на парламентарните групи, които в отделни легислатури достигат екстремни стойности, което пречи на ефективната работа на парламента. Вторият етап се характеризира с липса на такава фрагментация, но тя се дължи преди всичко на промяна в Правилника за дейността и организацията на Народното събрание. Отделно авторката анализира трите случая на най-висока фрагментация от първия етап, за да очертае някои важни тенденции в парламентарния живот от тези години, а последвалият поглед напред до края на изследвания период ѝ позволява да обясни спецификата на процесите в тези два етапа на състояние на парламентарните групи.

Второто измерение засяга парламентарното представителство, като наред с общите характеристики на състава на българските парламенти, е поставен акцент, първо, върху високото ниво на обновяване на депутатския състав (средно за изследвания период 62.5% са новоизбрани народни представители!) и второ, върху представителството на жените в Народното събрание като индикатор за неговата демократизация. И в двата случая авторката отбелязва значителната роля на появилите се успешни нови големи партии като НДСВ и ГЕРБ.

Третото измерение е свързано с парламентарните комисии в Народното събрание – с тяхната роля в законодателния процес, със състава и с ръководството им. Това е съществен въпрос, защото от начина на неговото решаване до голяма степен произтича степента на институционализация на парламента и съответно – неговия характер на „говорещ“ или на „работещ“ парламент. Анализът на състава и на дейността на постоянните парламентарни комисии през изследвания период от 28 години води авторката до извода за тяхната изключително висока институционализация. Тя се изразява по-конкретно в това, че, първо, „постоянно нараства ролята на постоянните комисии в законодателния процес и възможността им да упражняват контрол върху съответния ресорен министър“, и второ, че постепенно се налага принципът за паралелност между структурата на кабинета и комисиите, а след това и принципът на

пропорционалното представителство на парламентарните групи в комисиите и в тяхното ръководство (вж. с. 169).

Анализът на данните за парламентарните комисии дават възможност на авторката да направи важна стъпка и в отговора на въпроса за същността на българския парламент. Тя се изразява в изработен от нея индекс за трансформиращ потенциал на парламента, в който основните променливи са, от една страна, съответствието между ресорите на комисия и министерство, и от друга, разпределението на председателството на комисиите между управляващи (в т.ч. и подкрепящи партии) и опозиция. Като прилага този индекс Коларова обосновава наличието на три различни етапа в развитието на Народното събрание към „трансформиращ парламент“, по-конкретно според нейните изводи – към „силно поляризиран трансформиращ парламент“.

Четвъртият аспект е свързан със законодателния процес. Наред с анализа на количеството и качеството на законодателния продукт на българския парламент, особено внимание се обръща на два недостатъчно изследвани досега аспекта в това отношение – първо, на ролята на президента и на неговите отлагателни вета като възможен стабилизиращ фактор (при условие, че вето му се уважава) и второ, на ролята на Конституционния съд, който също представлява стабилизиращ фактор, регулиращ отношенията между парламентарно мнозинство и опозиция и ограничаващ евентуални своеволия на мнозинството. И в двата случая авторката отново е привела голямо количество обработена информация, което като цяло също означава неин принос в българската политология.

Петата глава на монографията на Румяна Коларова е своеобразно обобщение на цялото изследване, в което е поставен нейният отговор на големия въпрос за модела на българската демокрация. Най-напред авторката е обосновала изходните си теоретични позиции и избора си на теоретичен подход за аналитична оценка на българската демокрация в полза на моделите на Лайпхарт и на Коломер. След това прилага инструментариума на Лайпхарт в лицето на предложените от него десет индикатора и прави своите изводи за модела на българската демокрация в рамките на неговия двуизмерен модел. Изводът е: Ако до 2005 г. у нас се консолидира мажоритарният модел на демокрация, то след това започват да се засилват консенсусните елементи, но

въпреки това се намираме все още в зоната на „хибридния модел“, характеризиращ се с институционална нестабилност и управленска неефективност (вж. с. 215). Прилагането след това на модела на Коломер с акцента върху вето-играчите също потвърждава извода за приближаване на модела на българската демокрация с големия си брой вето-играчи към консенсусния модел. Важен фактор, действащ в такава посока, са ефектите от членството на България в Европейския съюз.

Монографията на Румяна Коларова „Демократични институции в България. Сравнителен анализ (1991-2019)“ представлява принос в българската политология. Става дума за едно наистина мащабно и цялостно изследване на основните политически институции в страната ни за един продължителен период от време. В нея са събрани, обработени и анализирани голямо количество данни за развитието на българските партии, парламенти, правителства – нещо, което в ред аспекти е направено за пръв път за този близо тридесетгодишен период. На тази солидна база от възможно най-дълги редове данни са изследвани основните български институции. В монографията е демонстриран високият професионализъм на авторката, отличните ѝ познания в областта на сравнителната политология и на политическата мисъл като цяло, богатата ѝ ерудиция. Прекрасното познаване от страна на Румяна Коларова на огромна по количеството си теоретична литература ѝ позволява да очертае аналитично и критично всички основни концепции в сферата си на изследване. Пролічала е способността ѝ критично да оцени наличния в световната наука инструментариум за нейните сравнителни анализи и да успее да разработи и приложи специфични критерии за институционализация на отделните, изследвани от нея български политически институции.

Допълнителна подкрепа за тези изводи можем да открием и в другите публикации, които кандидатката е представила за участие в конкурса и които също показват почерка на сериозния и ерудиран учен.

В главата „Bulgaria: Stable Coalitions of Unstable Parties“ (в съавторство) от колективната монография с международен авторски колектив „Coalition Governance in Central Eastern Europe“, под съставителството и редакцията на известни политолози, издадена от Oxford University Press, са представени пред световната политологична общност спецификите и жизнения цикъл на българските коалиционни кабинети през периода 1991-2014 г.

В студията „Три измерения на българския парламентаризъм 1991-2018“ са публикувани част от изследванията на авторката за Народното събрание в трите измерения, които откриваме и в монографията за по-продължителен период – парламентарни групи, парламентарно представителство, законодателен процес.

В друга част от представените за конкурса публикации (двете публикации „Законодателна власт“ и Изпълнителна власт“ в: Оценка за националната система за почтеност в България: национален доклад 2011, както и обособената глава „Парламентарен капацитет при реализиране на политики за борба с организираната престъпност и политическата корупция“ в: Ролята на Народното събрание в борбата с организираната престъпност и корупцията 2001-2011) се разкрива допълнително и умението на Румяна Коларова да съчетава теоретичните с приложените изследвания на българския политически живот. Например в първите две публикации съответните институции са анализирани в три различни измерения (капацитет, управление и роля) с помощта на комплекс от индикатори, за да се разкрие настоящото им състояние, включително наличните слабости и да се дадат препоръки за решаване на идентифицираните проблеми. А в третата публикация са посочени основните институционални дефицити на Народното събрание, които са препятствие пред ефективната борба с организираната престъпност и корупцията в страната.

А представената за участието в конкурса група от осем статии за България в Годишника с база политически данни на European Journal of Political Research също е, наред със собствената си аналитична стойност, и своеобразен принос на Румяна Коларова (и на нейната съавторка) за поддържане на отворен прозорец за международната научна общност към политическите процеси в страната ни и за създаване на възможност България да бъде част от международни сравнителни изследвания и други изследователски проекти.

Румяна Коларова доказва високия си научен капацитет и с работата си (а много често с ръководството) в множество **изследователски проекти**. В периода след хабилитацията си (2010 г.) тя участва в десет академични проекта. На седем от тях тя е ръководител, което говори за способността ѝ да формира около себе си научни екипи от преподаватели. При това става дума за значими теми на тези проекти като: „Европеизация на изборния процес в България“ (2019), „Политически измерения на радикализацията в България: съвременни аспекти“ (2018), „Предизборна кампания и електорална динамика за Президентски избори 2016“ (2016), „Роля на служебните

правителства в управлението на кризи и електорална динамика в България 2013 – 2014 г.“ (2015) и др. В други проекти тя е член на екипа, какъвто е случаят с международните проекти “Governments in Europe – Bringing in the Baltic and East Central European Democracies” (2011-2013) и “Evidence-based Action against Corruption - The European Integrity Systems” (2010-2012).

Преминавайки към оценка на **учебната и преподавателската работа** на кандидатката, прави впечатление, че тя започва преподавателската си дейност още през 1986 г. със самото създаване на специалност „Политология“ и до днес е водила и **води множество курсове по различни дисциплини в областта на политическите науки**. При това става дума за ключови дисциплини като “Сравнително европейско управление”, "Методи на сравнителния политически анализ", "Демократизация и устойчиво развитие", „Политически процес в ЕС“ „Увод в политологията“. В рамките на Философски факултет Румяна Коларова води лекционни курсове не само в катедра „Политология“, но и в катедрите „Европеистика“ (от 1999 г.) и “Публична администрация” (от 2000 г.). Нещо повече, тя е титуляр на курсове и в други факултети на СУ „Св. Климент Охридски“ - във Факултета по журналистика и масови комуникации от 2009 г. и във Факултета по класически и нови филологии от 2013 г., където лекциите ѝ са на английски език. Както показва служебната справка за изминалата академична година 2018-2019 г., нейната аудиторна заетост е наистина значителна – 631 часа обща заетост, в т. ч. 451 часа по задължителни дисциплини.

Картината на преподавателската дейност на Румяна Коларова няма да е пълна, ако не спомена, че тя е познат университетски лектор не само в България, но и в чужбина. Канена е като гост-преподавател в университети в различни страни.

Румяна Коларова **работи изключително сполучливо с докторантите и студентите**.

Първо, тя е отговорен, взискателен и ефективен научен ръководител, доказателство за което са защитените през тези години шест докторски дисертации под нейно научно ръководство – четири в докторската програма на специалност „Политология“ и две в докторската програма на специалност „Европеистика“.

Сред успешно защитилите докторанти са Виктор Михайлов с темата „Европейската гражданска инициатива и политическият дневен ред на ЕС: Оценка на иновативността и ефективността“, Ралица Симеонова с темата „Коалиционни кабинети и консолидиране на парламентарния режим в България (1990-2013 г.)“, Горан Шибakovски с темата „Структуриране на парламентарния елит в Република Македония (1991 - 2011 г.)“, Дафинка Проконова с темата „Променящата се роля на Председателството на Съвета на ЕС и проблемът за дефицита на лидерство“.

Второ, в споменатите по-горе изследователски проекти, на които е била ръководител, Румяна Коларова редовно е привличала като участници в екипа докторанти и магистранти, осигурявайки им възможност да участват в изследователска дейност, в различни научни форуми и дебати.

По отношение на учебната дейност на кандидатката не бива да се пропуска и фактът, че в продължение на шест години и половина (от юли 2013 г. до октомври 2019 г.) тя е ръководител на катедра „Политология“ - един плодотворен период в развитието на катедрата, получила и висока оценка при нейната акредитация, което се дължи на качествата и ангажираността на Румяна Коларова като неин ръководител.

От 2003 година Румяна Коларова е също така директор на магистърските програми „Европейска интеграция“ и „Европейска интеграция и дипломация на ЕС“ на катедра „Европеистика“ в СУ „Св. Кл. Охридски“.

За авторитета на кандидатката сред колегите ѝ от политологичната общност в България говори и фактът, че през 2017 г. тя е избрана за председател на Българската асоциация за политически науки (преди това е дългогодишен член на Управителния съвет) и че в продължение на много години е заместник главен редактор на теоретичното ѝ списание „Политически изследвания“.

Признание извън университета е позицията ѝ на председател на Управителния съвет на Центъра за изследвания и политики за жените. А в международен план в периода 2010-2014 г. Румяна Коларова е член на Съвета на Media and Democracy in Central and Eastern Europe (MDCEE) – интердисциплинарен изследователски проект с предмет връзката между демокрация и медии в Централна и Източна Европа, в който водещо участие имат Университетът Оксфорд и LSE.

Макар и да няма пряка връзка с конкурса, обществената ангажираност и натрупаният политически и експертен опит на Румяна Коларова като секретар на президента на Републиката в продължение на повече от три години и като служебен министър на образованието и науката (август – ноември 2014 г.) също допринасят за нейните научни и преподавателски постижения, както и за авторитета ѝ в българското общество.

На основата на всичко посочено дотук стигам до заключението, че кандидатурата на доц. д-р Румяна Коларова отговаря в най-висока степен на всички изисквания за академичната длъжност „професор“. Имам предвид високото качество на нейната научна продукция; водещото ѝ участие в национални и международни научни проекти; доказаните постижения в дългогодишната ѝ преподавателска дейност в Софийския университет „Свети Климент Охридски“; успешните ѝ изяви на международната научна сцена; уменията ѝ да подготвя и да дава път на млади изследователи и преподаватели; изявените ѝ организационни качества, авторитета ѝ сред българската и международната академична общност.

Това ми дава всички основания да подкрепя с пълна убеденост кандидатурата на доцент доктор Румяна Петрова Коларова за професор в професионалното направление 3.3. Политически науки.

София, 26 февруари 2020 г.

доц. д-р Добрин Канев